

основних засобів, включених до витрат, та зменшується на суму дооцінки основних засобів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки [3]. Проте жодних обмежень щодо амортизації збільшення первісної вартості в результаті дооцінки не встановлено.

Питання мінімізації податкових різниць лежить не лише в площині зручності обчислення податку на прибуток без здійснення додаткових коригувань, а й підвищення достовірності даних бухгалтерського обліку, не допущення операцій, що збільшуватимуть об'єкт оподаткування податком на прибуток. Правильна та своєчасна ідентифікація податкових різниць за операціями з основними засобами заощаджує як час на обробку таких даних, так і фінансові ресурси підприємств.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: станом на 1 січня 2018р. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Жураковська І. Податкові різниці як спосіб взаємоузгодження бухгалтерського обліку та податкових розрахунків: обліковий аспект / І. Жураковська//Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. - №12. - С. 12 – 22.
3. Прокопович Л.Б., Шевчук С.В. Рационалізація облікових процедур визначення оподатковуваного прибутку підприємств// Наукові праці: науково-методичний журнал. - Вип. 263. - Т. 275. Економіка. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. - С.84-89.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Кузьменко Аліна Вікторівна

Науковий керівник: к.е.н, доц. Кукса В.М.

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Черкаський навчально-науковий інститут

Україна

Глобалізація є невід'ємною частиною розвитку світової економіки. В умовах галопуючих глобалізаційних процесів, які відбуваються в світовому господарстві, одну з ключових ролей відіграють транснаціональні корпорації. Попри те що, транснаціональні корпорації здійснюють свою діяльність переважно на міжнародному рівні, особливості їх впливу розповсюджуються на всі сфери життєдіяльності людства. ТНК є однією з провідних форм бізнесу, яка на даний момент, є одним із важелів формування української економічної системи.

Поняття ТНК та механізм їх функціонування є об'єктом численних досліджень. Зокрема, їм присвячені роботи таких видатних вітчизняних та зарубіжних науковців, як Булатов А., Гладій І., Даннінг Дж., Девіс Л., Дракер П., Карпенко В., Д., Макогон Ю., Мотриченко В., Овчарук М.П.,

Контент розповсюджується відповідно до ліцензії Creative Commons «Attribution»

Копіювання та розповсюдження матеріалів випуску без зазначення авторства та первинної публікації в даному збірнику заборонено!

Рокоча В., Самофалов В., Фішер І. Однак питання розвитку транснаціональних корпорацій в Україні в економічній літературі досліджено недостатньо.

Метою дослідження є аналіз особливостей розвитку ТНК в Україні.

Транснаціональна корпорація – це великомасштабна промислова компанія, яка має філіали в багатьох країнах світу, тобто певна сукупність підприємств, які підпорядковуються одній найголовнішій [1, с. 54]. Особливістю ТНК є те, що вона є експортером не безпосередньо товару, а суто процесу його виробництва, в поєднанні з іноземною робочою силою. Як правило, сучасні корпорації прагнуть переносити свої дочірні підприємства в країни з низькою оплатою робочої сили, щоб отримувати максимальний прибуток при незначних витратах. Транснаціональні корпорації в сфері своєї економічної діяльності здійснюють контроль за трьома факторами: світова торгівля – 70%, світове виробництво – 55% та міжнародний обмін інноваційними технологіями – понад 75 %. Чистий дохід ТНК від реалізації продукції може бути значно більшим, ніж річні бюджети деяких країн світу. Лідерами серед країн, в яких розташовані материнські компанії є США, Велика Британія, Китай, Японія, Німеччина, Франція, Південна Корея, Нідерланди [2, с.62].

Транснаціональні корпорації за обсягом виручки щорічно групують в міжнародному рейтингу Fortune Global 500. В 2017 р. абсолютним лідером є американська компанія Wal-Mart Stores, що управляє найбільшою в світі мережею оптової та роздрібною торгівлі. Другу сходинку займає китайська електромережева компанія State Grid. Вона є найбільшою в світі в сфері електроенергетики та займає 2 позицію в цьому рейтингу (табл. 1).

Таблиця 1

Топ – 10 найбільших ТНК за версією Fortune Global 2017 [3]

№	Компанія	Країна	Вид діяльності	Виручка, млрд. дол.
1	Wal-Mart Stores	США	Роздрібна торгівля	466
2	State Grid	Китай	Електроенергетика	315
3	China National Petroleum	Китай	Видобуток і переробка нафти й природного газу	268
4	Sinopec	Китай	Нафтохімічна промисловість	263
5	Toyota Motor	Японія	Автомобілебудування	255
6	Volkswagen	Німеччина	Автомобілебудування	240
7	Royal Dutch Shell	Велика Британія	Видобуток і переробка нафти й природного газу	240
8	Berkshire Hathaway	США	Продукти	224
9	Apple	США	Технологічний сектор	216
10	Exxon Mobil	США	Видобуток і переробка нафти й природного газу	205

Залучення іноземних інвестицій безперечно є важливою складовою розвитку та покращення економічного стану в країні. Саме підвищення інвестиційної привабливості є одним з пріоритетів в розвитку української економіки.

В Україні, на даний момент, функціонують 35 транснаціональних корпорацій, підпорядковують собі близько 8 тис. філій та дочірніх підприємств [4]. Вони зосереджують свою діяльність переважно в таких галузях, як нафтогазова, харчова, тютюнова та хімічна. В табл. 2 наведено найбільші ТНК, які інвестували в Україну свої ресурси. Очолює рейтинг найвідоміша компанія в сфері харчової промисловості McDonalds, яка інвестувала у 2017 р. 225 млн грн. В лідерах також знаходять такі компанії, як Nestle, British American Tobacco, British Petroleum (див.табл. 2).

Таблиця 2

Найбільші ТНК, які вклали інвестиції у дочірні компанії в Україні у 2017 р [5].

№	Корпорація	Країна	Виробництво	Обсяги інвестицій, млн грн
1	McDonalds	США	Харчова промисловість	225
2	Nestle	Швейцарія	Харчова промисловість	198,2
3	British American Tobacco	Велика Британія	Тютюнова промисловість	185,6
4	British Petroleum	Велика Британія	Нафтогазова промисловість	164,5
5	Procter & Gamble	США	Хімічна промисловість	156,8
6	Shell	Нідерланди	Нафтогазова промисловість	147,9

Діяльність ТНК супроводжується великою кількістю позитивних аспектів для країни. Транснаціональні корпорації сприяють подальшому розвитку країни, це супроводжується підвищенням ефективності та оновленням процесу виробництва, впровадженням інноваційних технологій, полегшенням взаємозв'язку між країнами. До того ж збільшується кількість робочих місць, за рахунок відкриття філій на території країн. Проте, існує ряд негативних факторів в діяльності ТНК. Вибір країни для ТНК є досить складним процесом. Адже існує цілий перелік критеріїв, тому лише високо розвинуті країни можуть їм відповідати, що робить неможливим участь в цьому процесі країн, які розвиваються. Транснаціональні корпорації переважно запускають випуск продукції, яка потребує високо кваліфікованих кадрів, які можуть бути дефіцитним явищем в країні. Окрім того, багато ТНК здійснюють виробництво шкідливої продукції, викиди якої шкодять екологічному стану країни [6, с.124].

Окрім залучення іноземних ТНК в Україні необхідно створювати та розвивати власні міжнародні корпорації, які можуть внести вагомий вклад в покращення економічного клімату в Україні. До транснаціональних корпорацій, які були створені в Україні, слід віднести, ВАТ «Укрнафта», Корпорацію «УкрАвто», Корпорацію «Рошен», НВГ «Інтерпайп».

Отже, транснаціональні корпорації є рушійною силою на шляху до розвитку економіки України. Процес транснаціоналізації набирає значних обертів. Фундаментом для розвитку цього процесу є рівень інтернаціоналізації країни, позиція в рейтингу глобальної конкурентоспроможності та участь в міжнародних угодах. Україна має величезний потенціал у взаємодії з транснаціональними корпораціями, проте потрібно провести ряд реформ та докорінних змін в економічній і законодавчій сфері, для того щоб, збільшити інвестиційну привабливість нашої країни і, як наслідок, зацікавити потенційних ТНК.

Список використаних джерел:

1. Лазебник Л.Л. Міжнародна економіка: Курс лекцій / Л.Л. Лазебник. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 219 с.
2. Мотриченко В.М. Овчарук М.П. Особливості поширення ТНК на економіку України/ В.М. Мотриченко, М.П. Овчарук// Електронне наукове видання міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір». – Черкаси. – 2013. – № 3 (11). – С. 13-18. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1303/13omport.pdf>
3. Fortune global 500 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : fortune.com/global500/
4. Офіційний сайт Конференції ООН з торгів- лі та розвитку [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://unctad.org>.
5. 100 найбільших компаній України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://forbes.ua/ratings/2>.
6. Рокоча В. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький. – К. : Таксон, 2001. – 304 с.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ І ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Савчук Віталій Васильович

Науковий керівник: д.е.н., доц. Овсюк Н.В.

*Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Україна*

У сучасних умовах функціонування суб'єктів господарської діяльності необхідність досягнення ними високого рівня фінансового стану визначається особливостями ринкової економіки. При цьому вміння раціонально і ефективно розпоряджатися наявними у підприємстві